

Ball de Gitanes

L'Ametlla del Vallès

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: l'Ametlla del Vallès

Coordenades:

UTM Est (X): 438520
UTM Nord (Y): 461335

Classificació

Número de fitxa: 08005 - 181
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Música i dansa
Estil / època: Contemporani Popular
Segle: XIX-XXI
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[Carnaval](#)

Autoria de la fitxa: Virgínia Cepero González
Data de registre de la fitxa: dl., 10/12/2007 - 01:00

Descripció

El Ball de gitanes - d'origen vuitcentista-, és una de les manifestacions més antigues del folklore català, i alhora una de les més vives i dinàmiques, molt estesa per diferents poblacions del Vallès, tant Oriental com Occidental. És una evolució d'anteriors formes de ball popular. L'origen del seu nom, tot i que hi ha diverses interpretacions, podria provenir de les castanyoles que fan sonar i de les faldilles que porten les

noies, que són de vius colors. No eren considerades pròpiament com un ball sinó com un espectacle tradicional celebrat anyalment per Carnestoltes, on hi participaven colles de diferents pobles del Vallès, donant a la festa un sentit competitiu, rivalitzant en la riquesa de vestuari com ideant noves combinacions que fessin més atractiu i remarcable el ball. A les Gitanes del Vallès hi figura un casori, i es per això que la primera parella són els nuvis que van al davant, seguits dels padrins i dels convidats. Es compona de diferents passos: la Jota, la Caxutxada, la Contradansa, la polca, la Mazurka. D'altra banda, el Ball Mut, que té com a so només les castanyoles, restant la cobla callada. El vestuari té sempre uns trets comuns: les espartenyas amb picarols cosits, les castanyoles, la faixa del balladors i les faldilles voladores de les noies. Aquestes danses tenen un caire alegre, vistós i vigorós, i tot i que es ballen amb la mateixa música, cada poble hi aporta la seva particularitat coreogràfica. A l'Ametlla, sempre s'inicia amb l'anomenat "Pas de l'Ametlla". El municipi, que té una gran tradició de gitanes, compta amb quatre colles: la dels Plançons, que va dels 3 als 6 anys, la dels Petits, de 7 a 10 anys, la dels Mitjans de 11 a 15 anys i la de Joves i Grans.

Observacions:

Fotografia del Ball de gitanes davant la plaça de l'Ajuntament al 1943 (Arxiu Digital de l'Ametlla del Vallès).

Bibliografia

BADIA MORET, J. (1978). L'Ametlla del Vallès, Notes Històriques. Ed. Ajuntament de l'Ametlla del Vallès. DVD: (2007). Perspectives d'un poble. Documentals de l'Ametlla: un poble festiu. Ajuntament de l'Ametlla del Vallès.

